

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 49/2012-22

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 20. marca 2012 predbežne prerokoval sťažnosť spoločnosti L. a. s., B., právne zastúpenej advokátom Mgr. P. T., Advokátska kancelária a. s. r. o., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Krajského súdu v Bratislave č. k. 2 Cob 415/2011-168 zo 4. novembra 2011 v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 2 Cob 415/2011 z 28. novembra 2011 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť spoločnosti L. a. s., o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. februára 2012 doručená sťažnosť L. a. s., B. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namieta porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1

Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) č. k. 2 Cob 415/2011-168 zo 4. novembra 2011 v spojení s opravným uznesením krajského súdu sp. zn. 2 Cob 415/2011 z 28. novembra 2011 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) a žiada vydať tento nález:

„1. Základné právo spoločnosti L., a. s., ktorá zanikla ..., naposledy so sídlom ..., B., IČO: ..., zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sa, vložka č. ..., a ktorej právnym nástupcom v danej veci je spoločnosť L. a. s., so sídlom ..., B., IČO: ..., zapísaná v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sa, vložka číslo: ..., podľa článku 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo podľa článku 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2 Cob/415/2011-168, IČS: 1310205383, zo dňa 04. 11. 2011, v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2 Cob/415/2011, IČS: 1310205383, zo dňa 28.11.2011, a to tak v časti, ktorej bol zmenený výrok súdu prvého stupňa o nariadení predbežného opatrenia, ako aj v časti trov konania, porušené bolo.

2. Uznesenie Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2 Cob/415/2011-168, IČS: 1310205383, zo dňa 04. 11. 2011, v spojení s opravným uznesením Krajského súdu v Bratislave, č. k. 2 Cob/415/2011, IČS: 1310205383, zo dňa 28. 11. 2011, sa zrušuje a vec sa v časti výroku o predbežnom opatrení vracia Krajskému súdu v Bratislave, aby o nej znovu konal a rozhodol.

3. Krajský súd v Bratislave je povinný uhradiť spoločnosti L. a. s. so sídlom ..., B., IČO: ..., zapísanej v Obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sa, vložka číslo: ..., trovy právneho zastúpenia v sume 753,26 € (slovom: sedemstopäťdesiattri eur a dvadsaťšesť centov) na účet jej právneho zástupcu Mgr. P. T., č. ú. ..., vedený v ..., za dva úkony právnej služby..., do dvoch mesiacov od právoplatnosti nálezu.“

Ako vyplynulo z podanej sťažnosti a jej príloh, obchodná spoločnosť L., a. s., B., bola ako žalovaná účastníčkou súdneho konania vedeného pred Okresným súdom Bratislava III (ďalej len „okresný súd“) pod sp. zn. 26 Cb 146/2009, v ktorom sa žalobca A., spol. s r. o., M., proti nej domáhal zaplata sumy 24 689,64 € s prísl. z titulu neuhradeného zostatku ceny diela podľa zmluvy o dielo uzatvorenej 30. mája 2007 medzi spoločnosťou A., spol. s r. o., ako zhotoviteľom a spoločnosťou L., a. s., ako objednávateľom (ďalej len

„zmluva o dielo“), ktorej predmetom bola rekonštrukcia a prístavba ... M. (ďalej len „dielo“). V tomto konaní spoločnosť L., a. s., uplatnila proti spoločnosti A., spol. s r. o., vzájomným návrhom nárok na zaplatenie sumy 71 161,59 € z titulu bezdôvodného obohatenia. Toto bezdôvodné obohatenie malo vzniknúť tak, že spoločnosť A., spol. s r. o., ako zhotoviteľ neodstránila všetky vady a nedorobky diela, v dôsledku čoho spoločnosť L., a. s., odstúpila od zmluvy o dielo, a keďže už zaplatila spoločnosti A., spol. s r. o., 28 876 132 Sk ako cenu diela, hoci podľa zmluvy o dielo bola splatná jej časť vo výške 10 % až po odstránení väd a nedorobkov, spoločnosť A., spol. s r. o., sa na jej úkor obohatila o sumu zodpovedajúcu rozdielu celkovej ceny diela (28 876 132 Sk) a 90 % tejto sumy (25 988 519 Sk), teda o sumu 2 887 613 Sk (95 851,19 €). Po zohľadnení žalovanej sumy (24 689,64 €) spoločnosťou A., spol. s r. o., predstavuje preto pohľadávka spoločnosti L., a. s., voči spoločnosti A., spol. s r. o., sumu 71 161,59 €, ktorej zaplatenia sa spoločnosť L., a. s., domáhala proti spoločnosti A., spol. s r. o., v konaní pred súdom. Okresný súd uznesením č. k. 26 Cb 146/2009-179 z 3. mája 2010 vylúčil návrh spoločnosti L., a. s. (ďalej aj „žalobca“), proti spoločnosti A., spol. s r. o. (ďalej aj „žalovaný“), na zaplatenie sumy 71 161, 59 € na samostatné konanie, ktoré bolo ďalej vedené pred okresným súdom pod sp. zn. 26 Cb 65/2010. Konanie vedené pod sp. zn. 26 Cb 146/2009 bolo po späťvzati žaloby spoločnosťou A., spol. s r. o., zastavené uznesením okresného súdu č. k. 26 Cb 146/2009-194 z 28. mája 2010 a spoločnosti L., a. s., bola priznaná náhrada trov konania vo výške 976,49 €. Toto uznesenie nadobudlo právoplatnosť vo výroku o zastavení konania 30. júna 2010 a vo výroku o náhrade trov konania v spojení s uznesením krajského súdu č. k. 3 Cob 410/2010-205 z 31. januára 2011 dňa 28. marca 2011. Žalobca v priebehu konania rozšíril žalobu tak, že vo vylúčenom konaní sa domáha aj zaplatenia zmluvnej pokuty za omeškanie s odstránením väd a nedorobkov diela, ako aj náhrady škody (16 913,92 €), ktorá mu vznikla tým, že túto sumu uhradil inému zhotoviteľovi za opravu časti diela. Uznesením č. k. 26 Cb 65/2010-98 zo 7. júla 2011 okresný súd pripustil zmenu návrhu tak, že predmetom konania sa stal nárok žalobcu proti žalovanému na zaplatenie sumy 95 193,99 € s prísl.

Žalobca doručil okresnému súdu 1. augusta 2011 návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorému okresný súd vyhovel uznesením č. k. 26 Cb 65/2010-130

zo 17. augusta 2011 a zakázal žalovanému *«nakladať, previesť, scudziť, zaťažiť akoukoľvek ťarchou, vložiť ako majetkovú účasť do združenia alebo do obchodného imania obchodnej spoločnosti, družstva alebo inej osoby, nehnuteľnosť vo vlastníctve odporcu, zapísanú na liste vlastníctva č. ..., okres: M., obec: M., katastrálne územie M., vedeným Správou katastra M., so súpisným číslom ... (neštátne zdravotnícke zariadenie), postavenou na pozemku registra „...“, parcelné číslo: ..., zastavané plochy a nádvoría o výmere 337 m², ktorý pozemok je zapísaný na liste vlastníctva číslo ..., okres: M., obec: M., katastrálne územie: M., vedeným Správou katastra M. (ďalej aj „nehnutelnosť“), ako aj inak obmedzovať práva vyplývajúce z vlastníckeho práva k uvedenej nehnuteľnosti»* (ďalej aj „predbežné opatrenie“). Okresný súd v odôvodnení svojho rozhodnutia skonštatoval, že sa stotožnil so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu v celom rozsahu. Žalobca svoj návrh odôvodnil tým, že má dôvodnú a opodstatnenú obavu, že výkon rozhodnutia bude v prípade, ak nebude nariadené predbežné opatrenie, ohrozený. Domáhal sa vydania predbežného opatrenia s poukazom na § 74 ods. 1, § 102 ods.1 a § 76 ods. 1 písm. e) a f) Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“). Poukázal na to, že má proti žalovanému právoplatnú a vykonateľnú pohľadávku na základe rozhodnutia okresného súdu č. k. 26 Cb 146/2009-194 z 28. mája 2010, a to vo výške 976,49 €, ktorú mu žalovaný napriek výzve neuhradil. V prebiehajúcom konaní vymáha od žalovaného podstatne vyššiu pohľadávku, súčet istiny a príslušenstva ktorej predstavuje 152 478,69 €. Ak žalovaný označenú nehnuteľnosť prevedie, je viac ako dôvodná obava, že sťažovateľ svoju pohľadávku nebude môcť uspokojiť. Proti tomuto uzneseniu podal 8. septembra 2011 odvolanie žalovaný. Krajský súd o podanom odvolaní žalovaného rozhodol uznesením č. k. 2 Cob 415/2011-168 zo 4. novembra 2011 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 2 Cob 415/2011 z 28. novembra 2011 tak, že uznesenie prvostupňového súdu č. k. 26 Cb 65/2010-130 zo 17. augusta 2011 zmenil a návrh na vydanie predbežného opatrenia zamietol a zároveň uložil žalobcovi povinnosť nahradiť žalovanému trovy konania v sume 346,64 €.

Sťažovateľ v úvode sťažnosti doručenej ústavnému súdu uviedol, že žalobca bol 1. decembra 2011 vymazaný z obchodného registra v dôsledku jeho zrušenia bez likvidácie rozhodnutím jeho jediného akcionára spísaným vo forme notárskej zápisnice notára JUDr. M. P. sp. zn. N 337/2011, Nz 35261/2011 z 26. septembra 2011 o rozdelení na dve

samostatné spoločnosti, a to L., a. s., B., a L., a. s., B. (sťažovateľ), na základe projektu rozdelenia spísaného vo forme notárskej zápisnice notára JUDr. M. P. sp. zn. N 339/2011, Nz 35268/2011 z 26. septembra 2011. Podľa projektu rozdelenia sa sťažovateľ stal právnym nástupcom žalobcu a prešiel na neho majetok, záväzky a pracovnoprávne vzťahy žalobcu podľa príloh notárskej zápisnice. Toto rozdelenie nadobudlo účinnosť dňom jeho zápisu do obchodného registra (1. decembra 2011). Pohľadávka uplatnená v konaní pred súdom mala podľa tvrdenia sťažovateľa prejsť zo žalobcu na sťažovateľa, pretože sa týkala ... a nebola výslovne uvedená v zozname pohľadávok, ktoré prešli pri rozdelení na L., a. s., v prílohe projektu rozdelenia. Sťažnosť ústavnému súdu v situácii, keď žalobca medzičasom zanikol, podal sťažovateľ s poukazom na § 107 ods. 4 OSP.

Porušenie čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru uznesením krajského súdu č. k. 2 Cob 415/2011-168 zo 4. novembra 2011 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 2 Cob 415/2011 z 28. novembra 2011 odôvodnil sťažovateľ tým, že krajský súd pri aplikácii § 74 a § 102 OSP nevzal do úvahy konkrétne a špecifické okolnosti danej veci, na ktoré poukázal sťažovateľ v návrhu na vydanie predbežného opatrenia a vo vyjadrení k odvolaniu žalovaného. Podľa názoru sťažovateľa zo žiadneho ustanovenia právneho poriadku nemožno vyvodiť, že výlučnou možnosťou nariadenia predbežného opatrenia z dôvodu ohrozenia budúceho výkonu rozhodnutia je správanie žalovaného, ktorým sa snaží zmenšiť svoj majetok. Postup krajského súdu je v rozpore s princípom spravodlivej ochrany práv účastníkov občianskeho súdneho konania, pretože v danom prípade zabezpečiť dosiahnutie účelu konania (a vymožitelnosti práva) bolo možné len vydaním predbežného opatrenia. Nemožno od navrhovateľa predbežného opatrenia vyžadovať, aby sa domáhal nariadenia predbežného opatrenia vo vzťahu k jedinému nehnuteľnému majetku žalovaného až po tom, čo zo strany žalovaného dôjde ku konaniu, ktorým by žalovaný zmenšil svoj majetok. Sťažovateľ ďalej opätovne poukázal na argumenty, ktoré uviedol už v priebehu konania pred všeobecnými súdmi. Uviedol, že ak by žalovaný v ďalšom priebehu konania nadobudol ďalší majetok, nič by mu nebránilo navrhnúť zrušenie vydaného predbežného opatrenia (§ 77 OSP). Pokiaľ krajský súd dospel k záveru o nepomere hodnoty nehnuteľnosti a vymáhanej pohľadávky, sťažovateľ poukázal na to, že už v priebehu konania zdôrazňoval, že suma 150 000 € prevyšuje priemernú hodnotu bežných nehnuteľností v okrese Michalovce. Keďže sťažovateľ považuje všetky podmienky

na nariadenie predbežného opatrenia v tejto veci za naplnené, rozhodnutie krajského súdu je v rozpore s požiadavkou spravodlivého konania a v rozpore s princípmi vymáhateľnosti práva. Arbitrárnosť rozhodnutia krajského súdu vidí sťažovateľ i v tom, že krajský súd samostatne neposúdil okolnosti odročovania pojednávaní z dôvodov na strane žalovaného a uspokojil sa s konštatovaním, že zrejme boli odročené z vážnych, ospravedlniteľných dôvodov. Pokiaľ považoval krajský súd za významné, že žalovaný uhradil pohľadávku 976,49 €, sťažovateľ zdôrazňuje, že sa tak stalo až v čase podania odvolania proti uzneseniu okresného súdu o vydaní predbežného opatrenia. Vo vzťahu k výroku uznesenia krajského súdu o náhrade trov odvolacieho konania poukázal sťažovateľ na to, že aj tento výrok je arbitrárny, pretože o trovách predbežného opatrenia sa rozhoduje až v konečnom rozhodnutí vo veci (§ 145 OSP). Pocitu sťažovateľa, že odvolacie konanie nebolo spravodlivé a zákonné, nasvedčuje aj vydanie opravného uznesenia, ktorým bol zmenený výrok v samotnej podstate, aj to nasvedčuje povrchnosti postupu krajského súdu.

V sťažnosti doručenej ústavnému súdu sťažovateľ žiadal s poukazom na § 52 ods. 2 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o vydanie dočasného opatrenia, ktorým by bola odložená vykonateľnosť napadnutého rozhodnutia a bolo uložené Katastrálnemu úradu v K., Správa katastra M., dočasne sa zdržať výmazu poznámky o zákaze nakladania s nehnuteľnosťou na základe predbežného opatrenia zapísanej na liste vlastníctva, na ktorom je nehnuteľnosť zapísaná, ako aj dočasne sa zdržať zápisu akýchkoľvek práv k nehnuteľnosti, ktoré by boli v rozpore s predbežným opatrením. Túto žiadosť sťažovateľ odôvodnil tým, že za daného stavu môže žalovaný kedykoľvek previesť nehnuteľnosť inej osobe alebo zhoršiť jej kvalitu, napr. zriadením záložného práva k nej.

Sťažovateľ doplnil svoju sťažnosť doručení ústavnému súdu podaním z 22. februára 2012, v ktorom uviedol, že na katastrálnom portáli 21. februára 2012 zistil, že nehnuteľnosť, ktorá bola predmetom predbežného opatrenia, je už *„dotknutá návrhom na vykonanie vkladu, ktoré konanie sa vedie pod č. ... Uvedené konanie bolo podané na príslušnú správu katastra dňa 15. 02. 2012 o 11.17 hod.“*. Poukázal na to, že za tohto stavu existujú nielenže dôvody na nariadenie predbežného opatrenia, ako boli uvedené v pôvodnom návrhu, ale *„reálna hrozba ohrozeného výkonu rozhodnutia spočíva navyše aj zo zmenených*

skutkových okolností, spočívajúcich v začatom vkladovom konaní“. Ak katastrálny úrad povolí v tejto situácii vklad vlastníckeho práva, dôjde k zmareniu účelu celého konania vedeného pred okresným súdom. Preto sťažovateľ žiada ústavný súd o urýchlené vydanie dočasného opatrenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona o ústavnom súde každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom tohto orgánu a základným právom, ktorého porušenie sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo, pretože

uvedená situácia alebo stav takúto možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 50/05 a IV. ÚS 288/05).

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 6 ods. 1 prvej vety dohovoru každý má právo, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch...

Ako vyplýva z petitu sťažnosti, sťažovateľ sa sťažnosťou domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivý súdny proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ku ktorému malo dôjsť uznesením krajského súdu č. k. 2 Cob 415/2011-168 zo 4. novembra 2011 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 2 Cob 415/2011 z 28. novembra 2011 jednak v dôsledku toho, že krajský súd svoje rozhodnutie dostatočne neodôvodnil, a jednak z dôvodu, že rozhodnutie založil na takej aplikácii právnych noriem, ktorá popiera ich účel a pravidlá ústavne konformného výkladu.

Krajský súd uznesenie č. k. 2 Cob 415/2011-168 zo 4. novembra 2011 odôvodnil najmä takto:

„...Odvolací súd na rozdiel od súdu prvého stupňa dospel k záveru, že... podmienky, ktoré musia byť pre nariadenie predbežného opatrenia dané, nie sú v danej veci splnené.

Podľa odvolacieho súdu v danom prípade nie je osvedčená reálna a bezprostredná hrozba, že budúci výkon rozhodnutia by mohol byť zmarený alebo sťažený. Odvolací súd sa plne stotožňuje s dôvodmi odvolania žalovaného a tieto považuje za relevantné pre zmenu napadnutého rozhodnutia a zamietnutie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. Samotná výška pohľadávky, ktorá je predmetom tohto sporu nie je a nemôže byť dôvodom pre nariadenie predbežného opatrenia. Ak konanie žalovaného nesmeruje alebo nesnaží sa smerovať k znižovaniu svojho majetku, prípadne k jeho zaťažovaniu právami tretích osôb

(zriaďovanie napr. záložného práva), čím by mohol sťažiť vymoženie pohľadávky priznanej súdom žalobcovi v prípade úspechu v tomto súdnom konaní. Takéto správanie sa žalovaného žalobca neosvedčil. Nedá sa preto konštatovať existencia reálnej a bezprostrednej hrozby sťaženia, či zmarenia budúceho výkonu rozhodnutia. Nie je preto splnená jedna z podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia. Žalobca odôvodňuje návrh na vydanie predbežného opatrenia tým, že žalovaný mu neuhradil vykonateľnú pohľadávku priznanú v inom súdnom konaní vo výške 976,49 eura, čo taktiež nie je dôvodom pre vydanie predbežného opatrenia v inom súdnom konaní. Okrem toho, žalovaný v rámci odvolacieho konania osvedčil odvolaciemu súdu, že túto pohľadávku dňa 5. 9. 2011 žalobcovi uhradil.

Podľa odvolacieho súdu žalobca v konaní neosvedčil, že tu existuje naliehavá, bezprostredná potreba vydania predbežného opatrenia, teda žalobca neosvedčil, že by bol výkon rozhodnutia bez nariadenia predbežného opatrenia ohrozený. Rovnako zostala v rovine neosvedčenej skutočnosť, že navrhované predbežné opatrenie je primerané hodnote zabezpečovaného práva – v žalobe uplatnenej pohľadávke, a že pohľadávka žalobcu nie je v zjavnom nepomere k cene nehnuteľnosti, ktorej sa predbežné opatrenie dotýka.

Obmedzenie vlastníckeho práva predbežným opatrením je potrebné riadne zvažovať a ako už bolo uvedené, zabezpečenie práva predbežným opatrením je mimoriadne, pretože v štádiu jeho vydania je nárok žalobcu len v osvedčenej rovine (osvedčuje sa pravdepodobnosť nároku uplatneného v žalobe) a vôbec nemusí dôjsť k úspešnému ukončeniu sporu zo strany žalobcu. Preto je nariadiť predbežné opatrenie, ktorým sa zasahuje do vlastníckeho práva žalovaného, s cieľom zabezpečiť prípadný výkon rozhodnutia o priznaní pohľadávky žalobcu proti žalovanému, ktorá pohľadávka je v čase rozhodovania o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia iba v rovine osvedčenej (teda zatiaľ nepreukázanej), opatrením mimoriadnym. Pre nariadenie takéhoto predbežného opatrenia okrem iných podmienok musí byť osvedčená účelovosť správania sa žalovaného (zbavuje sa svojho majetku, zaťažuje ho a pod.), resp. musí byť osvedčené, že také správanie bezprostredne hrozí (teda zatiaľ nenastalo). Len vtedy je nariadené predbežné opatrenie spravodlivou ochranou práv žalobcu, na úkor predbežným opatrením obmedzeného práva žalovaného.

Obava z ohrozenia prípadného výkonu rozhodnutia v predmetnej veci nie je osvedčená ani tým, že bolo pojednávanie vo veci samej odročené 4x z dôvodov na strane žalovaného. Zrejme išlo o vážne, ospravedlniteľné dôvody, ak súd prvého stupňa pojednávanie odročil, pretože v opačnom prípade mal v konaní aj v neprítomnosti žalovaného pokračovať. Pokiaľ existujú na strane žalovaného dôvody pre ospravedlnenú neúčast' a odročenie pojednávania, súd musí tieto dôvody akceptovať a pojednávanie odročiť, pričom z existencie týchto dôvodov nemožno vyvodit' dôvodnú hrozbu zmarenia, či sťaženia výkonu rozhodnutia ako to tvrdí žalobca.

Keďže žalobca neosvedčil existenciu všetkých zákonných podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia, nie je možné jeho návrhu na nariadenie predbežného opatrenia vyhovieť. Obmedzenie ústavou garantovaného vlastníckeho práva predbežným opatrením treba starostlivo zvažovať, pričom všetky podmienky na vydanie predbežného opatrenia musia byť splnené. Žalobca neosvedčil, že bolo jeho právo ohrozené alebo porušené. Vzhľadom k tomuto záveru odvolací súd konštatuje, že... súd prvého stupňa rozhodol nesprávne, a preto jeho rozhodnutie podľa § 221 ods. 3 a § 220 O. s. p. zmenil tak, že návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol.“

Ústavný súd vychádza z toho, že súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd však nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania. Preto odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu, ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (IV. ÚS 115/03).

Ústavný súd s poukazom na obsah citovaného odôvodnenia uznesenia krajského súdu dospel vo vzťahu k tvrdeniam sťažovateľa o tom, že krajský súd dostatočne

neodôvodnil svoje rozhodnutie, k záveru, že táto argumentácia v sťažnosti sťažovateľa neobstojí. Krajský súd dal dostatočnú a zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré žalovaný v odvolaní a žalobca vo vyjadrení k nemu nastolil. Krajský súd podrobne vysvetlil, aké podmienky musia byť na nariadenie predbežného opatrenia, vydania ktorého sa žalobca domáhal, splnené a z akých dôvodov ich vo veci sťažovateľa nepovažoval za splnené. Krajský súd neponechal teda bez povšimnutia žiadny z argumentov účastníkov prednesených v odvolacom konaní, ktoré majú pre vec podstatný význam. Rovnako tak krajský súd odôvodnil aj svoje rozhodnutie o náhrade trov odvolacieho konania o vydanie predbežného opatrenia. Odôvodnenie jeho rozhodnutia preto spĺňa všetky požiadavky vyplývajúce zo základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces vo vzťahu k odôvodneniu súdneho rozhodnutia.

Sťažovateľ vo vzťahu k napadnutému uzneseniu krajského súdu ďalej namietal, že toto rozhodnutie je založené na takom výklade a aplikácii dotknutých právnych noriem, ktorý nezodpovedá ich účelu a zmyslu a je ústavne nekonformný.

Vo všeobecnosti úlohou súdnej ochrany ústavnosti poskytovanej ústavným súdom nie je chrániť občana pred skutkovými omylmi všeobecných súdov, ale chrániť ho pred takými zásahmi do jeho práv, ktoré sú z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné (I. ÚS 17/01). Z rozdelenia súdnej moci v ústave medzi ústavný súd a všeobecné súdy totiž vyplýva, že ústavný súd nie je opravnou inštanciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (napr. I. ÚS 19/02).

Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav veci a aké skutkové zistenia a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne

medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

V súvislosti s preskúvaním predbežných opatrení ústavný súd podotýka, že posúdenie podmienok na vydanie predbežného opatrenia je predovšetkým vecou všeobecných súdov (čl. 142 ústavy). Ústavný súd preto ako nezávislý súdny orgán ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) sa spravidla nepovažuje za oprávneného zasahovať do rozhodnutí o predbežných opatreniach, keďže nie je súčasťou sústavy všeobecných súdov, a okrem toho ide o rozhodnutia, ktoré do práv a povinností účastníkov konania nezasahujú konečným spôsobom (IV. ÚS 82/09). Ústavný súd posudzuje problematiku predbežného opatrenia zásadne iba v ojedinelých prípadoch a k zrušeniu napadnutého rozhodnutia o nariadení predbežného opatrenia alebo o zamietnutí návrhu na jeho vydanie pristupuje len za celkom výnimočných okolností. Ústavný súd môže zasiahnuť do rozhodnutí všeobecných súdov o predbežných opatreniach iba za predpokladu, že by rozhodnutím všeobecného súdu došlo k procesnému excesu, ktorý by zakladal zjavný rozpor s princípmi spravodlivého procesu. Aj v konaní o návrhu na vydanie predbežného opatrenia musia byť totiž rešpektované minimálne požiadavky zodpovedajúce princípom spravodlivého procesu, resp. základnému právu na súdnu ochranu. Rozhodnutie o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia musí mať predovšetkým rovnako ako iné rozhodnutia zákonný podklad, musí byť vydané príslušným orgánom a nemôže byť prejavom svojvôle, teda musí byť najmä náležite odôvodnené (obdobne II. ÚS 58/2011).

Vychádzajúc z citovaného odôvodnenia uznesenia všeobecného súdu je ústavný súd toho názoru, že krajský súd skúmal dostatočne osvedčenie obavy žalobcu z ohrozenia výkonu rozhodnutia, ako aj naliehavosť a nutnosť dočasnej úpravy vzťahov medzi účastníkmi konania (hrozba ujmy musí hroziť reálne a bezprostredne) a dospel k záveru, že žalobca neosvedčil potrebu dočasnej úpravy pomerov.

Nad rámec uvedeného ústavný súd dodáva, že pokiaľ ide o vklad do katastra nehnuteľností, v čase rozhodovania o predbežnom opatrení všeobecnému súdu neboli

známe všetky sťažovateľom namietané okolnosti, pretože o niektorých z nich sa sťažovateľ zmienil až v predmetnej ústavnej sťažnosti.

Podľa názoru ústavného súdu niet dôvodu ani vo veci sťažovateľa prehodnocovať doterajší jednotný prístup všeobecných súdov k posudzovaniu a významu osvedčenia obavy navrhovateľa predbežného opatrenia zo zmarenia výkonu rozhodnutia.

V prípade sťažovateľa teda nešlo o prípad, v ktorom by krajský súd formalistickým postupom umožnil presadenie zrejmej nespravodlivosti. Krajský súd naopak dôsledne zvažujúc účel právnej úpravy neposkytol ochranu sťažovateľovi (žalobcovi) v situácii, keď pre jej poskytnutie neboli splnené zákonom vyžadované podmienky. Úvahy sťažovateľa o osobitostiach jeho veci spočívajúcich v tom, že žalovaný vlastní iba jedinú nehnuteľnosť, z ktorej by prichádzalo do úvahy sťažovateľa v prípade budúceho úspechu v spore sa uspokojiť, na tomto závere nič nemôžu zmeniť. V tomto prípade od krajského súdu ani účel zákona, ani história jeho vzniku, ani systematická súvislosť alebo niektorý z ústavnoprávnych princípov nevyžadovali odchýliť sa od jednotnej aplikačnej praxe všeobecných súdov tak, ako to sťažovateľ od krajského súdu žiadal. Krajský súd našiel interpretáciou abstraktných noriem, konkrétne právo rešpektujúc ústavné zásady.

Pokiaľ sťažovateľ videl porušenie ním označených základných práv aj vo výroku o náhrade trov konania o vydanie predbežného opatrenia, a to v kontexte § 145 OSP, do úvahy je potrebné vziať (čo vyplýva aj priamo z odôvodnenia napadnutého rozhodnutia), že krajský súd nerozhodoval o trovách prvostupňového konania o vydanie predbežného opatrenia, ale iba o trovách konania odvolacieho, a to podľa § 224 ods. 1 OSP. Ani tento postup krajského súdu nemožno označiť za taký, ktorým by bol popretý účel a zmysel inštitútu náhrady trov konania.

Keďže krajský súd svoje rozhodnutie založil na takom výklade dotknutých ustanovení právnych predpisov, ktorý nemožno označiť za ústavne nekonformný alebo nezodpovedajúci dikcii aplikovaných zákonných ustanovení, sťažnosť sťažovateľa ani v tejto časti neobstojí.

Iba tá skutočnosť, že sťažovateľ sa s názorom krajského súdu vyjadreným v napadnutom uznesení nestotožňuje, ešte nemôže zakladať splnenie podmienok prijateľnosti jeho sťažnosti na ďalšie konanie.

Za tejto situácie ústavný súd konštatuje, že napadnutým uznesením krajského súdu č. k. 2 Cob 415/2011-168 zo 4. novembra 2011 v spojení s opravným uznesením sp. zn. 2 Cob 415/2011 z 28. novembra 2011 nedošlo k porušeniu základného práva sťažovateľa na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy alebo práva na spravodlivý proces podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, a preto sťažnosť sťažovateľa odmietol z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti.

Z uvedených dôvodov rozhodol ústavný súd podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto rozhodnutia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 20. marec 2012